

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/132

KARAR NO : 1983/636

ÖZET: Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmayan suçlara ait davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.R.

Sanıklar : Hüseyin Kalıntaş ve arkadaşları.

O L A Y : Sanık Hüseyin Kalıntaş ile arkadaşlarının Yenice köyünden Mustafa Canan'ın ineğini çaldıktan sonra Sefer Almış adlı şahsa götürdükleri, inek karşılığında bir adet inek, bir adet dana ve bir adet de eski toplu tabanca ile bu tabancaya ait dört adet mermiyi aldıkları, daha sonra aldıkları inekleri Mehmet Doğaner adlı şahsın evine götürdükleri, bunun karşılığında Hüseyin Kalıntaş'ın 13.500 lira aldığı, ayrıca toplu tabancanın kendisine kaldığı, olaydan üç gün sonra sanık Hüseyin Kalıntaş'ın Elmapınarı köyünden Yazıkonak köyüne gitmek için Zülküf Çayırılı adlı kişinin arabasına bindiği, taksi ücreti yerine parası olmadığından toplu tabancayı verdiği, yapılan aramada söz konusu tabancanın Zülküf Çayırılı'nın evinde ele geçirildiği Elazığ C.Savcılığı'na ileri sürülerek sanıkların eylemlerine uyan 6136 sayılı yasa'nın 13/1.maddesi uyarınca cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Elazığ 2.Asliye Ceza Mahkemesi:23.9.1980 günü,1980/254-338 sayı ile;sanıklardan Sefer Almış'ın eyleminin 6136 sayılı yasa'nın 12/1.maddesine uygun bulunduğu, bu nedenle davanın ağır ceza mahkemesinin görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Elazığ Ağır Ceza Mahkemesi:7.10.1980 günü,1980/221-217 sayı ile;atılı suçun 12/1.maddeye uygun bulunması nedeniyle davanın 1402 sayılı yasa'nın 2301 sayılı yasa ile değişik 13/a maddesi uyarınca sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevine girdiği,

Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi:5.12.1980 günü,1980/505-336 sayı ile;sanıklara atılı suçun herhangi bir şiddet olayı ile ilişkili olmadığı,sıkıyönetim ilânına neden olan olaylarla bir ilgisinin bulunmadığı,ayrıca sanıklarla ve suçlarla irtibatlı mahkemelerinde görülmekte olan bir başka dava bulunmadığı,

Gerekçeleriyle görevsiz olduklarına karar vermişlerdir.

Böylece,her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş ve dosya Askeri

.../...

Yargıtay Başsavcılığı'nın 9.2.1982 günlü, 1982/499 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Osman Kayacan, Ergun Argon ve Yavuz T. Özgen'in katılmaları ile yaptığı 28.11.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç tüm yurttta 12.9.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden sonra, 19 Eylül 1980'de Elazığ'da işlenmiştir.

Suçun sıkıyönetim ilânından sonra işlenmesi nedeniyle, görevli yargı yerinin belirlenmesinde 1402 sayılı yasa'nın 15. maddesi gözönünde tutulmalıdır. Anılan maddenin uygulanmasının önkoşulu suçun "sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin" olarak işlenmesidir. Bu husus tesbit edildikten sonra ise atılı suçun söz konusu 15. maddede yer alıp almadığının araştırılması gerekir.

Dava konusu olay hayvan hırsızlığı yapan sanık Hüseyin Kalınbaş'ın çaldığı montafon ineği sattığı kişiden para karşılığı olarak bir toplu tabanca ile buna ait dört adet mermi alması, daha sonra da bu tabancayı bindiği taksi parasına karşılık olarak Zül-fükar adlı kişide bırakmasından ibarettir.

Bu hali ile sanıkların suçu işlemede hiçbir ideolojik amaçlarının bulunmadığı açıkça ortadadır.

6136 sayılı yasa kapsamına giren suçlar 1402 sayılı yasa'nın 15. maddesinde yer almakta ise de; suçun sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunması halinde sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine gireceği, anılan madde hükmü gereğidir.

Ancak gerek asâhiye ceza, gerekse ağır ceza mahkemesi kararlarında sanıklardan Sefer Almış'ın eyleminin 6136 sayılı yasa'nın 12. maddesine uygun bulunduğu ileri sürülmüştür.

6136 sayılı yasa'nın 12. maddesine giren ve ilândan önceki üç ay içerisinde işlenen suçlarda, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkinlik koşulu aramayan yasa koyucunun, ilândan sonra işlenen ve aynı madde kapsamına giren suçlarda evleviyetle ilân ve faaliyetlere ilişkinlik aramayacağı tabii ise de, iddiamadaki olayın anlatılış biçimi ile dosyada yer alan diğer anlatımlardan, sanığın eyleminde silâh ticareti ve yayılmasına dayanan bir nitelik bulunmayıp, sade ve bireysel bir tek olay ölçüsünde kaldığı an-

laşılmaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 13.12.1982 günlü 1982/596-865 sayılı kararında da belirtildiği gibi bir tek olaya ilişkin ve tekrarlanmış bir uğraşı içermeyen bireysel satış,6136 sayılı yasa'nın 13.maddesinde değerlendirilip,çözümlemesi gereken sınırlı bir yasak eylem oluşturmaktadır.

Açıklanan nedenlerle,6136 sayılı yasa'nın 13.maddesine uygun olup,sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmayan suça ait davanın adli yargı yerinde görülmesi ve Elazığ Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğine,bu nedenle Elazığ Ağır Ceza Mahkemesi'nin 7.10.1980 günlü,1980/221-217 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına,28.11.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y.İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Osman Kayacan

Üye

Ergun Argon

Üye

Yavuz Tüngen

13.12.83
D/E